

Bemærkninger til lovforslaget

Ved lov nr. 368 af 27. juli 1945 om ændringer i forsorgsloven angående forhøjelse af statstilskuddet til institutioner for forebyggende børneværn blev der foreløbig for tiden indtil 31. marts 1947 gennemført en midlertidig tilskudsordning for disse institutioner, nemlig vuggestuer (daghjem for spæde børn), børnehaver, fritidshjem og heldagsskoler samt fritidsklubber.

Ved loven af 27. juli 1945 blev statens driftstilskud til institutioner for forebyggende børneforsorg fastsat til 30 pct. af de af socialministeren godkendte driftsudgifter, herunder udgifter til lokale og inventar, men dette tilskud forhøjes dog til 40 pct., for så vidt den kommune, hvori institutionen er beliggende, driver institutionen eller yder et tilskud på mindst 30 pct. af ovennævnte driftsudgifter. Endvidere skabtes ved denne lov mulighed for ydelsen af tilskud til første års drift, og socialministeriet kunne i påtrængende tilfælde yde et ekstraordinært tilskud til institutionernes drift af et særligt rådighedsbeløb, hvis størrelse blev fastsat på de årlige finanslove. Endvidere indførtes som en nydannelse, at socialministeren kan indføre fast lægetilsyn og tandpleje for børn, der søger institutioner for forebyggende børneforsorg, således at udgifterne hertil godtgøres af statskassen. Endelig er der ifølge denne lovbestemmelse adgang til, at der af staten kan ydes tilskud med indtil halvdelen af de ved indretningen af lokaler til godkendte institutioner for forebyggende børneforsorg og anskaffelse af fornødent inventar forbundne udgifter. Tilsvarende tilskud kan endvidere under særlige omstændigheder ydes til forbedring af lokaler, der allerede er i brug. Disse tilskud kan dog gøres betinget af, at den kommune, hvori institutionen er beliggende, yder et tilskud af indtil samme størrelse som statens tilskud. De samlede tilskud fra stat og kommune kan ikke overstige 70 pct. af udgifterne.

Den ved loven af 1945 gennemførte nyordning skulle foreløbig kun gælde for et tidsrum af 2 år, for at man i den mellem-liggende tid kunne indvinde erfaringer med hensyn til, hvorledes nyordningen ville virke i praksis, herunder om kommunerne i det omfang som forudsat ved loven på frivilligt grundlag i fornødent omfang ville yde tilskud til institutionerne for forebyggende børneforsorg.

Socialministeriet anmodede i efteråret 1945 et af ministeriet allerede i 1941 nedsat udvalg om forebyggende børneforsorg, der består af repræsentanter for socialministeriet, finansministeriet og overinspektionen for børneforsorgen, og som har fået til opgave at foretage en undersøgelse af behovet for pladser i de forebyggende institutioner og institutionernes økonomi og på grundlag heraf eventuelt fremkomme med indstilling om en ny tilskudsordning, om at følge lovens resultater og afgive indstilling til ministeriet med henblik på den ordning, der burde træffes, når den midlertidige ordning udløb. Den midlertidige tilskudsordning blev efter indstilling fra udvalget gentagne gange forlænget, senest ved lov nr. 126 af 31. marts 1949 til 31. marts 1950.

Ved sidstnævnte lov blev der samtidig med, at tilskudsordningen iøvrigt uændret forlængedes, indført den ændring i tilskudsreglerne, at der fremtidig blev skabt mulighed for at yde et mindre driftstilskud fra staten også til børnehaver, der ikke udelukkende eller dog væsentligst modtager børn af mindrebedemlede forældre, jfr. nærmere bemærkningerne til forslaget til denne lov (rigsdagstidende 1948—49, tillæg A., sp. 4101).

Ved lov nr. 53 af 27. februar 1947 om foraget offentlig støtte til anerkendte private opdragelseshjem blev der gennemført påkrævede forbedringer af de private opdragelseshjems økonomiske vilkår, og i forbindelse hermed indførtes forskellige andre regler til betryggelse af, at opdragelseshjem indrettes og drives under forsvarlige former.

Loven bestemmer således med hensyn til hjemmenes ejerforhold for at sikre, at hjemmenes økonomi bliver uafhængig af lederens økonomi, at opdragelseshjem for vanskelige eller svagt begavede elever — skolehjem, ungdomshjem, fredeshjem og sinkehjem — samt oplæringshjem, spædbørnehjem og større optagelseshjem fremtidig ikke må oprettes eller drives for lederens regning, men kun som stats- eller kommunale hjem, som selvejende institutioner eller af anerkendte foreninger for børneforsorg. Ligeledes skulle de bestående, for lederens regning drevne hjem af disse arter inden 1. april 1949 overgå til en af de nævnte driftsformer, medmindre socialministeren særlig tilstår en længere tidsfrist. Såfremt det er påkrævet, kan der ifølge